

Identification of Criteria Affecting the Financial Performance of the Banking Industry to Support Small and Medium Enterprises (SMEs) with Emphasis on Entrepreneurship

Anoushirvan. Mehrabi¹, Babak. Hajikarimi^{2*}, Amir. Najafi³

¹ PhD Student of Industrial Management (Financial Orientation), Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran

² Assistant Professor, Department of Industrial Management, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran

³ Associate Professor, Department of Industrial Management, Zanjan Branch, Islamic Azad University, Zanjan, Iran

* Corresponding author email address: hajikarimibabak@gmail.com

Article Info

Article type:

Original Research

How to cite this article:

Mehrabi, A., Hajikarimi, B., & Najafi, A. (2024). Identification of Criteria Affecting the Financial Performance of the Banking Industry to Support Small and Medium Enterprises (SMEs) with Emphasis on Entrepreneurship. *Journal of Technology in Entrepreneurship and Strategic Management*, 3(5), 307-324.

© 2024 the authors. Published by KMAN Publication Inc. (KMANPUB), Ontario, Canada. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

ABSTRACT

The aim of the present study is to identify the criteria affecting the financial performance of the banking industry in supporting small and medium enterprises (SMEs) with an emphasis on entrepreneurship. This research is applied in nature and qualitative in method. The statistical population comprised experts familiar with the research topic, including university professors in the fields of banking and entrepreneurship, as well as senior managers from Bank Mellat. The sampling was conducted theoretically, resulting in interviews with 12 experts until saturation was reached. The research approach was grounded theory, which involved interviews with experts and three types of coding: open, axial, and selective. Data collection was carried out through interviews with experts. To rank and categorize the factors, determine the types of variables, and examine the relationships between the model variables, as well as to assess the intensity of these relationships and identify the influence and dependency of the criteria, a combined ISM-DEMATEL method was employed. The results indicated that the main categories of the model include validation, infrastructure, financial policy, investment, risk, and transparency. Furthermore, based on the research findings, the first level includes risk management; the second level includes investment and financial transparency; the third level includes infrastructure; the fourth level includes validation; and the fifth level includes financial policies. The findings reveal that financial transparency, investment, and validation are connective factors, while infrastructure and risk are dependent factors, and financial policies are influential factors.

Keywords: *Small and Medium Enterprises, Entrepreneurship, Banking Industry, Grounded Theory*

Extended Abstract

Introduction

Entrepreneurship and its development are recognized as essential strategies for fostering competitiveness in the global economy. The implementation of entrepreneurship strategies is crucial for creating and sustaining opportunities and leveraging them to build a competitive advantage (Harisandi, 2024; Joel, 2024). Governments have long played a role in entrepreneurship development, particularly in an era of technological advancements, environmental disruptions, and unpredictable events that influence the business landscape (Meshulach & Kedar-Levy, 2022).

Entrepreneurship significantly contributes to economic growth by fostering innovation, creativity, and competition (Dima et al., 2016). Entrepreneurs drive socio-economic progress by investing in local economies, creating jobs, and advancing industrial development. In developed countries, a substantial portion of economic growth is attributed to entrepreneurial activities, which generate value through investment. However, this effect is less prominent in developing economies (Le & Ikram, 2022; Oana-Ramona et al., 2021).

Small and medium enterprises (SMEs) form a large segment of developed economies and play a pivotal role in job creation, poverty reduction, and industrial development. According to the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), SMEs account for over 95% of businesses in its member countries and contribute to approximately 60-70% of employment. For example, in highly industrialized countries such as Japan and Germany, SMEs contribute over 50% to GDP, while in developing countries like Thailand, this figure stands at 38% (Moradi & Bayat, 2024).

Despite their economic importance, SMEs continue to face financial constraints. Access to banking services and financial products is crucial for their survival and expansion, as they often lack the liquidity for substantial investments. Unlike large corporations, SMEs struggle to access capital markets and frequently lack the expertise required for financial management. Consequently, they rely on long-term loans from banks to expand their businesses without losing ownership control (Roy & Shaw, 2021; Sarwoko & Frisdiantara, 2016; Shiyuti et al., 2021).

Previous studies have explored various determinants of SME success. Pramono et al. (2021) identified self-efficacy, the need for achievement, personal habits, and barriers to progress as critical entrepreneurial characteristics (Pramono et al., 2021). Shiyuti et al. (2021) examined reasons for SME failures and categorized them into four clusters: business failure effects, business failure prediction, causes of business failure, and solutions to mitigate failure (Shiyuti et al., 2021). Roy and Shai (2021) developed a credit ranking model for SMEs using BMW and TOPSIS methodologies, highlighting credit history, liquidity, and repayment periods as key factors influencing loan approvals (Roy & Shaw, 2021).

Given the strategic importance of SMEs in economic development and their dependence on banking industry support, this study aims to identify the criteria that influence the financial performance of banks in supporting SMEs, with an emphasis on entrepreneurship.

Methods and Materials

This study follows an applied research approach with a qualitative methodology. The research employs grounded theory, incorporating expert interviews and three types of coding: open, axial, and selective. The statistical population consists of experts familiar with the banking and entrepreneurship sectors, including university professors and senior managers from Bank Mellat.

A theoretical sampling approach was used, leading to interviews with 12 experts until theoretical saturation was reached. Data were collected through semi-structured interviews. To classify and rank influencing factors, determine variable types, analyze relationships between model variables, assess the intensity of these relationships, and identify the influence and dependency of the criteria, a combined ISM-DEMATEL method was employed.

Findings and Results

The results indicate that the financial performance of the banking industry in supporting SMEs is shaped by six primary factors: validation, infrastructure, financial policy, investment, risk, and transparency.

1. **Risk Management (First Level)** – Risk emerged as a fundamental factor in the financial performance model. Effective risk management is critical for ensuring sustainable SME support.
2. **Investment and Financial Transparency (Second Level)** – Investment and financial transparency are key enablers for SME development, facilitating trust between financial institutions and businesses.
3. **Infrastructure (Third Level)** – A robust financial and technological infrastructure enhances banking support for SMEs, reducing financial risks and improving efficiency.
4. **Validation (Fourth Level)** – Accurate and comprehensive validation of SMEs' financial health and business potential helps mitigate credit risks and improve loan accessibility.
5. **Financial Policies (Fifth Level)** – Strategic financial policies significantly influence banking institutions' ability to support SMEs effectively.

The findings further classify these factors into different categories:

- **Connective Factors:** Financial transparency, investment, and validation serve as the primary connecting elements.
- **Dependent Factors:** Infrastructure and risk are heavily reliant on other financial components.
- **Influential Factors:** Financial policies exert substantial influence on banking strategies and SME support mechanisms.

Conclusion

The study identifies critical factors affecting the financial performance of banks in supporting SMEs, underscoring the significance of risk management, investment, financial transparency, infrastructure, validation, and financial policies.

Banks play a crucial role in mitigating financial risks and ensuring long-term stability in SME financing. Transparent financial policies and structured validation mechanisms help banks accurately assess the creditworthiness of SMEs, thereby improving access to financial resources.

Despite the increasing recognition of SMEs as economic drivers, limited access to financial services remains a significant barrier to their growth. Banks are often hesitant to extend loans to SMEs due to their high-risk profile and limited credit history. The findings suggest that implementing structured financial policies and improving risk management frameworks can enhance the efficiency of SME support systems.

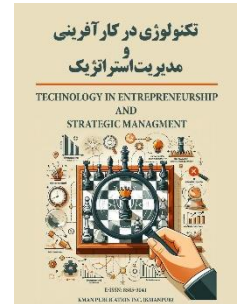
Infrastructure development is another critical factor in strengthening SME financing. A well-established banking infrastructure enables efficient credit evaluation, risk assessment, and capital allocation. Additionally, financial transparency ensures that SMEs maintain clear and reliable financial records, improving their chances of obtaining financial support.

Investment is fundamental to fostering SME growth. While SMEs often struggle with liquidity constraints, targeted investment policies and financial support programs can significantly enhance their ability to scale operations. Policymakers and banking institutions should prioritize tailored investment strategies that cater to the unique needs of SMEs.

The study highlights the need for a balanced financial strategy that integrates risk assessment, investment planning, and financial policy reforms to create a conducive environment for SME development. Policymakers and banking institutions must collaborate to design financial mechanisms that address the needs of SMEs while minimizing risks associated with financial lending.

Future research should explore comparative analyses across multiple banking institutions to assess the effectiveness of different financial support models for SMEs. Given the study's reliance on expert opinions within a single banking sector, broader investigations incorporating diverse banking institutions and regional variations would provide a more comprehensive understanding of SME financing dynamics.

In conclusion, enhancing SME access to financial services requires a multifaceted approach, incorporating robust risk management frameworks, strategic investment policies, transparent financial practices, and well-structured banking infrastructures. By addressing these critical factors, the banking industry can play a pivotal role in fostering entrepreneurship and economic growth.

شناسایی معیارهای مؤثر بر عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تأکید بر کارآفرینی

انوشیروان محرابی^۱، بابک حاجی کریمی^{۲*}، امیر نجفی^۳

۱. دانشجوی دکتری مدیریت صنعتی گرایش مالی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران

۲. استادیار گروه مدیریت صنعتی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران

۳. دانشیار گروه مدیریت صنعتی، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران

*ایمیل نویسنده مسئول: hajikarimibabak@gmail.com

اطلاعات مقاله

چکیده

نوع مقاله

پژوهشی اصیل

نحوه استناد به این مقاله:

محرابی، انوشیروان، حاجی کریمی، بابک، و نجفی، امیر. (۱۴۰۳). شناسایی معیارهای مؤثر بر عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تأکید بر کارآفرینی. *تکنولوژی در کارآفرینی و مدیریت استراتژیک*، ۳(۵)، ۳۲۴-۳۰۷.

هدف از پژوهش حاضر شناسایی معیارهای مؤثر بر عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تأکید بر کار آفرینی می‌باشد. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش کیفی می‌باشد. جامعه آماری مورد نظر را خبرگان آشنا به موضوع پژوهش (استادان دانشگاه در حوزه بانکداری و کارآفرینی و مدیران ارشد بانک ملت) تشکیل می‌دادند. نمونه‌گیری به صورت نظری انجام شد، بنابراین با ۱۲ نفر از صاحب‌نظران، مصاحبه و حالت اشباع حاصل شد. رویکرد پژوهش گراند تئوری یا تئوری داده بنیاد بود که با مصاحبه با خبرگان و انجام سه نوع کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. جمع آوری داده‌ها از طریق مصاحبه با خبرگان بوده است. برای سطح بندی و رتبه بندی عوامل و تعیین نوع متغیرها و همچنین بررسی روابط بین متغیرهای مدل، تعیین شدت روابط و شناسایی تأثیرگذاری و تأثیرپذیری معیارها از روش ترکیبی ISM-DEMATEL استفاده شد. نتایج نشان داد که مقوله‌های اصلی مدل شامل اعتبارسنجی، زیرساخت، سیاست مالی، سرمایه گذاری، ریسک و شفافیت می‌باشد. همچنین بر اساس یافته‌های تحقیق در سطح اول شامل مدیریت ریسک، سطح دوم شامل سرمایه گذاری و شفافیت مالی، سطح سوم شامل زیرساخت، سطح چهارم شامل اعتبار سنجی و سطح پنجم شامل سیاست‌های مالی می‌باشد. بر اساس یافته‌ها مشاهده می‌شود که عوامل شفافیت مالی، سرمایه گذاری و اعتبار سنجی از عوامل پیوندی، عوامل زیرساخت و ریسک از عوامل وابسته و سیاست‌های مالی از عوامل نفوذی می‌باشند.

کلیدواژگان: کسب و کارهای کوچک و متوسط، کارآفرینی، صنعت بانکداری، تئوری داده بنیاد

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

مقدمه

کار آفرینی و توسعه آن در کشورها به عنوان رویکردی حیاتی برای رقابت موفق در اقتصاد جهانی شناسایی شده و اجرایی شدن استراتژی‌های آن در راستای خلق و حفظ فرصت‌ها و همچنین بهره‌برداری از آن‌ها جهت مزیت رقابتی امری ضروری می‌باشد (Harisandi, 2024; Joel, 2024; Kreiser et al., 2021). از طرفی محیط متغیر دولت‌ها مدت‌هاست که در توسعه کارآفرینی وارد شده و با افزایش تغییرات فناورانه و آشفته‌گی‌های محیطی و وقوع رخداد‌های پیش بینی نشده این محیط بیش از پیش اثرگذار است (Meshulach & Kedar-Levy, 2022). کارآفرینی و رشد اقتصادی از شاخص‌های مستقیم سنجش توسعه اقتصادی هر کشور محسوب می‌شود و کارآفرینی از طریق ایجاد نوآوری، خلاقیت و افزایش رقابت به رشد اقتصادی کمک می‌کند (Dima et al., 2016). به بیان دیگر، کارآفرینان می‌توانند با سرمایه‌گذاری در اقتصاد داخلی، به رشد اقتصادی، اجتماعی و سیاسی جامعه خود منجر شوند. در کشورهای توسعه یافته سهم چشمگیری از میزان رشد اقتصادی، به کارآفرینانی اختصاص دارد که برای ایجاد ارزش سرمایه‌گذاری می‌کنند و این عامل در کشورهای در حال توسعه کمتر دیده می‌شود (Le & Ikram, 2022; Oana-Ramona et al., 2021). از سوی دیگر بنگاه‌های کوچک و متوسط بخش بزرگی از اقتصاد کشورهای توسعه یافته را تشکیل می‌دهند، و به عنوان یک محور اساسی برای رشد اقتصادی، اشتغال، کاهش فقر و توسعه صنعتی شناخته می‌شوند. بر اساس آمار سازمان همکاری اقتصادی و توسعه^۱ بنگاه‌های کوچک و متوسط^۲ بیش از ۹۵ درصد از کسب و کار را در کشورهای عضو این سازمان شامل می‌شوند. سهم این بنگاه‌ها در اشتغال کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه در حدود ۶۰-۷۰ درصد است. در کشورهای پیشرفته‌ای مثل ژاپن و آلمان سهم بنگاه‌های کوچک و متوسط در تولید ناخالص داخلی بیش از ۵۰ درصد و در کشورهای در حال توسعه مانند تایلند ۳۸ درصد است (Moradi & Bayat, 2024).

علیرغم اهمیت بخش بنگاه‌های کوچک و متوسط، شواهد موجود حاکی از آن است که این بنگاه‌ها هنوز به خدمات و محصولات مالی دسترسی کافی ندارند. بنگاه‌های کوچک و متوسط نیاز مبرمی به خدمات بانکی دارند؛ چرا که فاقد نقدینگی لازم برای سرمایه‌گذاری‌های بزرگ بوده، به راحتی شرکت‌های بزرگ نمی‌توانند به بازارهای سرمایه دسترسی داشته باشند و اغلب فاقد پرسنل با صلاحیت لازم برای انجام فعالیت‌های مالی خود هستند. لذا، این بنگاه‌ها می‌توانند با دریافت تسهیلات بلندمدت از بانک‌ها، بدون از دست دادن سهم مالکیت‌شان، سرمایه‌گذاری‌های خود را افزایش دهند (Roy & Shaw, 2021; Sarwoko & Frisdiartara, 2016; Shiyuti et al., 2021).

پرومونی و همکاران (۲۰۲۱) عوامل تعیین‌کننده پیشرفت شرکت‌های کوچک و متوسط در اندونزی را مطالعه کردند. نتایج رگرسیون گام‌به‌گام، پژوهشگران را قادر ساخت تا تشخیص دهند که کدام متغیرها در تشخیص ویژگی‌های کارآفرینان مهمتر هستند. خود کارآمدی، نیاز به موفقیت، عادت‌های شخصی و موانع پیشرفت از جمله این متغیرهاست (Pramono et al., 2021). شیوتی و همکاران (۲۰۲۱) علت شکست کسب و کارهای کوچک و متوسط را مورد مطالعه قرار دادند. نتایج در مورد شکست کسب‌وکار، در خوشه‌هایی گروه‌بندی شد: (۱) اثر شکست کسب‌وکار، (۲) پیش‌بینی شکست کسب‌وکار، (۳) دلیل شکست کسب‌وکار و (۴) راه حل شکست کسب‌وکار (Shiyuti et al., 2021). روی و شای (۲۰۲۱) با استفاده از روش ترکیبی BMW و TOPSIS به ارائه مدل رتبه‌بندی اعتباری شرکت‌های کوچک و متوسط پرداختند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که سابقه اعتباری، نقدینگی و دوره بازپرداخت شرکت‌های کوچک و متوسط، عوامل مهم در اعطای وام هستند و پس از آن بازده سرمایه، انعطاف‌پذیری مالی و یکپارچگی قرار دارند (Roy & Shaw, 2021). زیمرمن (۲۰۲۰) تأمین مالی نوآوری و سرمایه

¹- Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)

²- Small and Medium Sized Enterprises (SME)

گذاری در شرکت‌های کوچک و متوسط را مقایسه کرد و دریافت که تأمین اعتبار این دو نوع طرح تفاوت قابل ملاحظه‌ای دارند (Zimmermann, 2020).

بنگاه‌های کوچک و متوسط^۱ به دلیل نقش بنیادین در ایجاد اشتغال و افزایش تولید ناخالص داخلی، اهمیت راهبردی برای کشورهای مختلف در مسیر توسعه اقتصادی داشته و پژوهش‌های گسترده‌ای در این زمینه برای ارتقای کارایی آن‌ها در حال انجام است (Sarwoko & Frisdiantara, 2016). مطالعات انجام شده حکایت از این واقعیت مهم دارد که بنگاه‌های کوچک و متوسط فرصت‌های نوینی را برای بروز خلاقیت و نوآوری کارآفرینان و در نهایت تجاری‌سازی کالاها و خدمات فراهم می‌کنند. کارآفرینان، به دنبال عملیاتی کردن ایده‌های نوین خود با استفاده از فرصت‌ها و محیط کسب‌وکار حاکم بر اقتصاد کشور با استفاده کارآمد از سرمایه‌های راکد کشور از مسیر بنگاه‌های کوچک و متوسط هستند. بنابراین کارآفرینان بنگاه‌های کوچک و متوسط با ارایه خدمات مطلوب به جامعه رکن اصلی را در ایجاد اشتغال و رشد و توسعه اقتصادی بر عهده دارند (Ghanbari et al., 2023).

نقش حیاتی برای نظام تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری هر کشور به ویژه کشورهای در حال توسعه دارند. به عبارت دیگر، کارآفرینان با مهارتی که در تشخیص فرصت‌های محیطی و نقاط قوت داشته و توانمندی ایجاد حرکت در جهت توسعه این موقعیت‌ها را دارند، پیشگامان حقیقی تغییر در اقتصاد و تحولات اجتماعی محسوب می‌شوند (Atsede & Brychan, 2018). بر این اساس، ایجاد بنگاه‌های کوچک و متوسط کارآفرین و حمایت از آن‌ها یکی از اولویت‌های اساسی برنامه‌های توسعه اقتصادی هر کشوری می‌باشد. با توجه به اهمیت بنگاه‌های کوچک و متوسط کارآفرین برای دولت و اقتصاد کشور، شکست هر کدام از این بنگاه‌ها و خروج از چرخه ایجاد اشتغال و ارزش افزوده، به غیر از اتلاف منابع از طریق صرف هزینه‌های زیاد برای کشور، باعث کاهش انگیزه کارآفرینان در حرکت به سمت کمک به توسعه اقتصادی کشور شده و جوانه‌های پویایی در مهمترین بخش کارآفرینی با مشکل مواجه می‌شود (Rezaei & Hosseini, 2013).

راه‌اندازی مجدد کسب‌وکارهای کوچک و متوسط کارآفرین مستلزم حمایت و پشتیبانی بخش دولتی نیز می‌باشد. حمایت مالی دولت از کسب‌وکارهای کوچک و متوسط بر پایه این فرضیه استوار است که بازار سرمایه بدون مداخله دولت نمی‌تواند نیازهای بنگاه‌های کوچک را تأمین کند. این ناتوانی در عدم ارائه اعتبار به شرکت‌های کوچک اصولاً از سیاست‌های مالی سال‌های اخیر که خود ریشه در کمبود بودجه، افزایش عرضه پول و تورم دارد، ناشی می‌شود (Khelil, 2015). اصولاً راه‌های حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط و زودبازده در همه کشورها مورد توجه سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان کلان اقتصادی و اجتماعی است. یکی از موارد مهم برای حمایت از این بنگاه‌ها بحث تأمین مالی آنهاست. طبق گفته کوپر این مورد که سرمایه مالی برای کسب‌وکارهای کوچک و متوسط شکست خورده مساله مهمی است مورد توافق صاحب نظران است، لذا مالکیت این سرمایه مهم نیست بلکه دسترسی به این سرمایه بسیار دارای اهمیت است (Babayi Feshani et al., 2020).

نیمی از کارآفرینان در تلاش برای سازمان‌دهی کسب‌وکار خویش با شکست روبرو می‌شوند. شکست‌ها در ایجاد و اداره کسب‌وکارها را می‌توانیم از منظر هزینه‌های مختلف شامل هزینه‌های اقتصادی، اجتماعی، روحی‌روانی و جسمانی - فیزیکی مورد توجه قرار دهیم. شرکت‌های کارآفرینی علیرغم توان و قابلیت فراوان برای مقابله با مشکلات اقتصادی و اشتغال‌زایی و امکان عملیاتی نمودن ایده‌های بکر، دچار مشکلات شدید زیادی هستند که به عواملی مختلف درون‌سازمانی و برون‌سازمانی مربوط می‌شود (Popa et al., 2017). از جمله مشکلاتی که باعث شکست شرکت‌های کارآفرین و استارت‌آپ در جهان و ایران شده می‌توان به فقدان مقیاس لازم از جنبه‌های مختلف سرمایه، تولید و بازار، مشکلات قانونی و حقوقی، نامساعد بودن محیط کسب‌وکار، نبود زیرساخت‌های نرم‌افزاری و تشکیلاتی یکپارچه و عدم توان لازم برای فائق آمدن به تمامی مشکلات غیر مرتبط با ایده، فقدان حمایت و ارتباط سالم و منسجم با شبکه بانکی و مالی و فقدان شبکه‌های همکاری میان

¹ - SMEs: Small and Medium Enterprises

بنگاهی کشور را از جمله عوامل برون‌سازمانی شکست پروژه‌های کارآفرینی و استارت‌آپ‌ها می‌توان به شمار آورد. در سوی دیگر بعضی عوامل از درون سازمان باعث بروز مشکلات و شکست پروژه‌های کارآفرینی می‌شود که می‌توان به عدم شناخت کارآفرین با شیوه‌های بازاریابی و شناخت دقیق بازار، عدم توانایی مدیریت علمی و اصولی، عدم آشنایی با شیوه‌های نهادینه کردن محصول در بازار، شیوه قیمت‌گذاری، عدم آشنایی با نوسان در عرضه و تقاضا و عدم دسترسی به منابع مالی کافی را می‌توان از جمله مشکلات کسب‌وکار کوچک و متوسط کارآفرین به شمار آورد (Ooghe & De Prijcker, 2008).

موانع بسیاری وجود دارد که بانک‌ها در تأمین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط با آن روبه‌رو هستند. بنگاه‌های کوچک و متوسط اغلب از توانایی مدیریتی برای مدیریت مؤثر مشاغل برخوردار نیستند. این امر منجر به یک ساختار عملیاتی ناکارآمد، گزارشگری مالی ضعیف و عملیات ناپایدار (بدهی زیاد) می‌شود. علاوه بر این، SMEها بیشتر در بخش غیررسمی فعالیت می‌کنند. از این‌رو، بانک‌ها تمایلی به وام دادن به SMEها ندارند و آن‌ها را به عنوان سرمایه‌گذاری‌های پرخطر تلقی می‌کنند. بنابراین، سازمان‌های چندجانبه باید با مشارکت دولت و بخش خصوصی برای آموزش بنگاه‌های کوچک و متوسط در مدیریت کارآمد تجارت (به عنوان مثال IFC Business Edge) همکاری کنند. این امر باعث افزایش ماندگاری آن‌ها در بلندمدت و مقرون‌به‌صرفه بودن آن‌ها برای وام‌های بانکی می‌شود (Sojoudi & Jalili, 2023).

نقش کارآفرینی به عنوان یک عامل اصلی رشد اقتصادی در سطح بین‌المللی در سال‌های اخیر بسیار برجسته بوده است. با توجه به تغییرات اساسی در ساختارهای تجارت بین‌الملل و اهمیت روز افزون ابداع، نوآوری و خلق محصولات و خدمات جدید، لزوم برخورداری از نگرش کارآفرینانه هر چه بیشتر نمایان شده است. دانش و گرایش کارآفرینانه جهت موفقیت در عرصه بین‌الملل امری حیاتی است. معمولاً یک شرکت کارآفرین در عرصه بین‌الملل، قابلیت رشد بیشتری نسبت به یک شرکت جا افتاده دارد. به عبارت دیگر یک شرکت کارآفرین می‌تواند با سرمایه‌ای کمتر، نیروی کار یا زمینه رشد بیشتری نسبت به شرکت‌های قدیمی داشته باشد. قابلیت‌های پویا و چابکی سازمانی شرکت‌های کارآفرین به آن‌ها این امکان را می‌دهد تا رقبای قدیمی و سنتی بازار را به چالش بکشند (Ganjali & Bagheri, 2020).

نگرش کارآفرینانه یکی از قابلیت‌های درونی شرکت‌ها است که موجب بهبود عملکرد می‌شود. گرایش کارآفرینی به تمایل شرکت‌ها برای کشف فرصت‌ها تازه در بازار اشاره دارد و از طریق تمایل شرکت‌ها به پذیرش خلاقیت، رقابت تهاجمی، استقلال و ریسک‌پذیری آشکار می‌گردد (Covin et al., 2020). در واقع گرایش کارآفرینانه یک فرایند ایجاد راهبرد می‌باشد که شرکت‌ها را به سوی نوآوری مستمر هدایت می‌کند. این مهم به جایگاه یابی سازمان در بازار کمک نموده و پذیرش سرمایه‌گذاری‌های ریسک‌دار را افزایش می‌دهد (Riviere & Romero-Martínez, 2021). گرایش کارآفرینانه به عنوان گرایشی راهبردی در سطح بنگاه تلقی می‌شود و استراتژی‌های شرکت، فلسفه مدیریتی شرکت و رفتار شرکت با ماهیت کارآفرینانه را شامل می‌شود. گرایش کارآفرینانه بعد از حدود دو دهه به یکی از کاربردی‌ترین مؤلفه‌ها در ادبیات کارآفرینی مبدل شده و به عنوان مؤلفه‌ای مستقل در بسیاری از پژوهش‌ها استفاده شده است (Wales et al., 2019).

بر اساس مطالب ذکر شده، هدف اصلی این پژوهش شناسایی معیارهای مؤثر بر عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تأکید بر کارآفرینی است.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش کیفی می‌باشد. رویکرد پژوهش گراند تئوری یا تئوری داده بنیاد بود که با مصاحبه با خبرگان و انجام سه نوع کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. جمع‌آوری داده‌ها از طریق مصاحبه با خبرگان بوده است، بنابراین جامعه آماری مورد نظر را خبرگان آشنا به موضوع پژوهش (اساتید دانشگاه در حوزه بانکداری و کارآفرینی و مدیران ارشد بانک ملت)

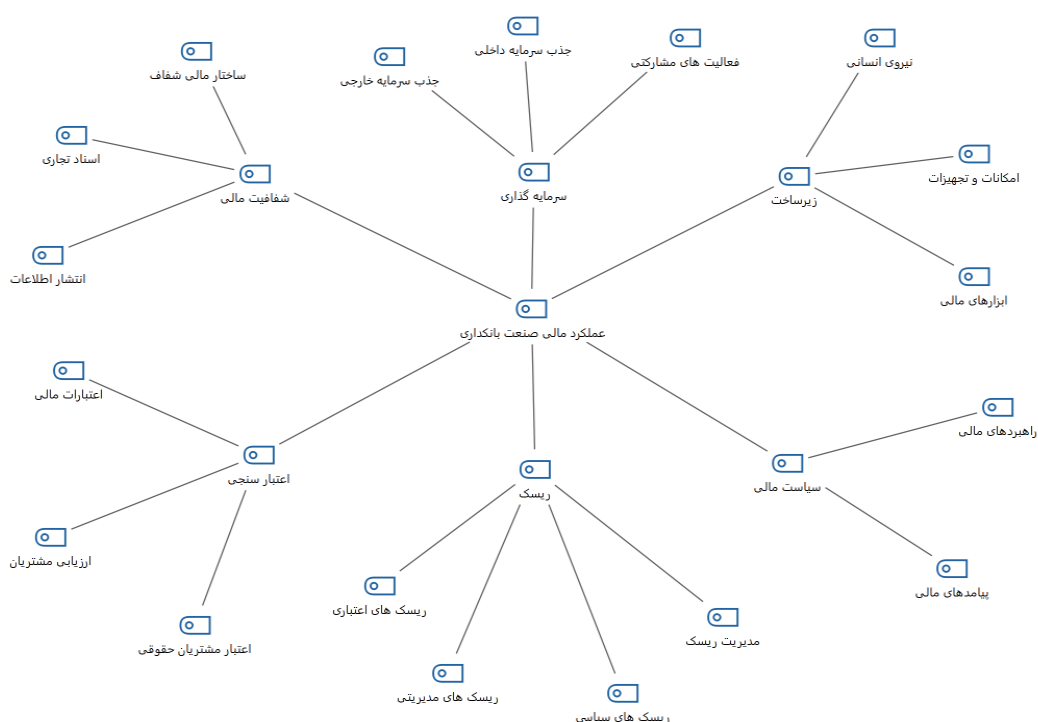
تشکیل می‌دادند. در این بخش، نمونه‌گیری به صورت نظری انجام شد. اگرچه قاعده خاصی برای حجم نمونه در راهبرد کیفی وجود ندارد ولی برای گروه‌های همگون ۶ تا ۸ واحد و برای گروه‌های ناهمگون ۱۲ تا ۲۰ واحد پیشنهاد شده است. مصاحبه‌ها نیز تا اطمینان از اشباع نظری ادامه پیدا کرد. در این مطالعه با ۱۲ نفر از صاحب‌نظران (اساتید دانشگاه در حوزه بانکداری و کارآفرینی و مدیران ارشد بانک ملت) حالت اشباع حاصل شد. نمونه‌گیری در چهارچوب منطق روش کیفی و به صورت هدفمند انجام شد. در نمونه‌گیری از دو روش نمونه‌گیری هدفمند و گلوله برفی استفاده گردید. انتخاب شرکت‌کننده‌ها بر اساس روش نمونه‌گیری هدفمند از مدیران ارشد و صاحب‌نظران حوزه مورد مطالعه در دانشگاه و صنعت که مایل به مصاحبه نیز بودند، انجام شد. با در نظر گرفتن اطلاعات گفته شده و با استفاده از نظرات استاد راهنما و استاد مشاور، مصاحبه‌ای در قالب ۷ سوال اصلی باز تهیه شد. برای سطح بندی و رتبه بندی عوامل و تعیین نوع متغیرها و همچنین بررسی روابط بین متغیرهای مدل، تعیین شدت روابط و شناسایی تأثیرگذاری و تأثیرپذیری معیارها از روش ترکیبی ISM-DEMATEL استفاده شد.

یافته‌ها

به منظور مدل‌سازی سطح تأثیرات موانع شناسایی و تأیید شده بر هدف پژوهش نیز رویکرد مدل‌سازی ساختاری تفسیری مورد استفاده قرار گرفت. همچنین شدت تأثیرات کلی ما بین عوامل شناسایی و تأیید شده نیز با استفاده از روش دیماتل فازی شناسایی گردید. بر مبنای یافته‌ها مشاهده می‌شود که ۱۴۲ کد باز بر اساس مصاحبه‌های انجام شده با خبرگان شناسایی گردید و وارد مرحله کدگذاری مقوله‌ای گردید. با توجه به یافته‌های تحقیق مشاهده می‌شود که عملکرد مالی صنعت بانکداری ۱۴۲ کد باز، ۱۸ کد مقوله‌ای و ۶ کد محوری نهایی می‌باشد که در ادامه ارائه شده است.

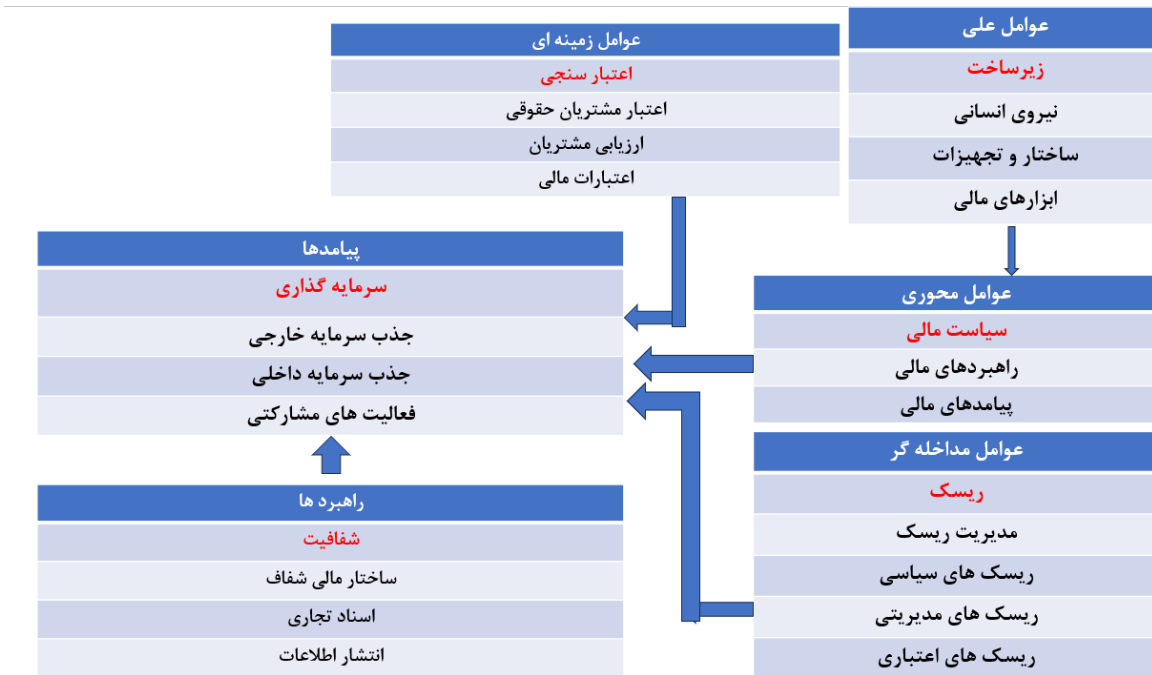
شکل ۱

مدل نهایی شناسایی شده عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تأکید بر کارآفرینی در بانک ملت

شکل ۲

مدل پارادایمی عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تأکید بر کار آفرینی در بانک ملت

عوامل نهایی شناسایی شده عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تأکید بر کار آفرینی در بانک ملت پس از مرحله گردن تئوری و تحلیل داده‌ها در نهایت ۶ عامل به عنوان عوامل نهایی عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تأکید بر کار آفرینی در بانک ملت به عنوان مولفه‌های اصلی تحقیق شناسایی شدند و به این مرحله از تحقیق وارد شدند.

تعیین شدت و قدرت تأثیرات مستقیم موانع بر یکدیگر. این قدرت تأثیرات از طریق مقایسات زوجی میان دو به دو موانع صورت می‌گیرد. فرایند تعیین شدت تأثیر توسط نظرات و قضاوت های خبرگان و مبتنی بر مقیاس‌های زبانی فازی معرفی شده می باشد. در این زمینه پرسشنامه مربوطه در اختیار افراد خبره قرار گرفت تا مبتنی بر مقادیر ۵ گانه موجود، یکی از آن‌ها به عنوان شدت تأثیر میان اجزاء مدل انتخاب شود. هدف از این بخش گردآوری نظرات خبرگان در زمینه شدت تأثیر عوامل بر یکدیگر، تجمیع این نظرات و نهایتاً دستیابی به ماتریس فازی قضاوت خبرگان میباشد. پس از گردآوری نظرات خبرگان، این نظرات (ماتریسهای فازی) با استفاده از فرمول میانگین هندسی فازی تجمیع و تحت قالب یک ماتریس قضاوت مورد استفاده قرار می‌گیرند. جهت فازی سازی مولفه‌های شناسایی شده به تفکیک درایه‌های موجود، بر اساس فرمول فازی سازی برای مولفه‌های تحقیق محاسبه گردید.

جدول ۱

فازی سازی شاخص اول برای مولفه‌های تحقیق

اعتبار سنجی	ریسک	سیاست مالی	زیرساخت	سرمایه گذاری	شفافیت مالی	شفافیت مالی
۰.۳۴	۰.۳۶	۰.۲۷	۰.۳۴	۰.۲۷	۰.۲۱	

۰.۳۱	۰.۳۰	۰.۲۷	۰.۲۸	۰.۱۸	۰.۳۱	سرمایه گذاری
۰.۲۵	۰.۲۹	۰.۲۷	۰.۱۹	۰.۲۸	۰.۳۸	زیرساخت
۰.۳۲	۰.۲۶	۰.۱۵	۰.۳۰	۰.۳۱	۰.۲۵	سیاست مالی
۰.۳۲	۰.۱۷	۰.۲۰	۰.۲۷	۰.۲۶	۰.۲۶	ریسک
۰.۲۲	۰.۳۵	۰.۲۶	۰.۳۴	۰.۳۳	۰.۳۵	اعتبار سنجی

جدول ۲

فازی سازی شاخص دوم برای مولفه‌های تحقیق

اعتبار سنجی	ریسک	سیاست مالی	زیرساخت	سرمایه گذاری	شفافیت مالی	
۰.۷۱	۰.۷۲	۰.۶۰	۰.۷۰	۰.۶۴	۰.۵۶	شفافیت مالی
۰.۶۵	۰.۶۲	۰.۵۸	۰.۶۰	۰.۴۸	۰.۶۵	سرمایه گذاری
۰.۵۹	۰.۶۴	۰.۵۹	۰.۵۱	۰.۶۱	۰.۷۳	زیرساخت
۰.۶۶	۰.۶۰	۰.۴۳	۰.۶۴	۰.۶۴	۰.۶۰	سیاست مالی
۰.۶۵	۰.۴۸	۰.۵۰	۰.۶۰	۰.۵۸	۰.۶۰	ریسک
۰.۵۷	۰.۷۲	۰.۶۰	۰.۷۱	۰.۷۰	۰.۷۳	اعتبار سنجی

جدول ۳

فازی سازی شاخص سوم برای مولفه‌های تحقیق

اعتبار سنجی	ریسک	سیاست مالی	زیرساخت	سرمایه گذاری	شفافیت مالی	
۲.۱۸	۲.۲۱	۲	۲.۲۱	۲.۱۲	۲.۰۶	شفافیت مالی
۱.۹۸	۱.۹	۱.۸۴	۱.۹۷	۱.۸۰	۲.۰۳	سرمایه گذاری
۱.۹۵	۲.۰۱	۱.۸۷	۱.۸۸	۱.۹۸	۲.۱۱	زیرساخت
۲.۰۲	۲	۱.۷۱	۲.۰۴	۲.۰۱	۲.۰۲	سیاست مالی
۱.۹۹	۱.۱۸	۱.۷۸	۱.۹۷	۱.۹۳	۱.۹۹	ریسک
۲.۰۳	۲.۲۲	۲	۲.۲۲	۱.۱۸	۲.۲۵	اعتبار سنجی

در ادامه با استفاده از دی فازی سازی نظرات خبرگان، ماتریس نرمال شده از حالت فازی خارج شده و درایه‌های تحقیق با فرمول

دی فازی سازی از حال فازی خارج می‌شوند.

جدول ۴

ماتری دی فازی شده نظرات خبرگان

اعتبار سنجی	ریسک	سیاست مالی	زیرساخت	سرمایه گذاری	شفافیت مالی	
۰.۹۹	۱	۰.۸۸	۰.۹۷	۰.۹۰	۰.۸۵	شفافیت مالی
۰.۹۰	۰.۸۸	۰.۸۲	۰.۹۷	۰.۹۰	۰.۹۱	سرمایه گذاری
۰.۸۵	۰.۸۹	۰.۸۱	۰.۷۹	۰.۷۷	۰.۹۹	زیرساخت
۰.۹۲	۰.۸۷	۰.۷۲	۰.۹۰	۰.۹۰	۰.۸۷	سیاست مالی
۰.۹۱	۰.۷۳	۰.۷۶	۰.۸۶	۰.۸۴	۰.۸۶	ریسک
۰.۸۴	۱	۰.۸۸	۱	۰.۹۸	۱.۰۲	اعتبار سنجی

محاسبه حد آستانه و تشکیل ماتریس وقوع. پس از دیفازی نمودن تمامی اعداد فازی موجود در ماتریس نرمال تجمیع نظرات و به دست آوردن ماتریس دیفازی شده، یک حد آستانه از طریق میانگین حسابی از تمامی عناصر و درایه‌های موجود در ماتریس به دست می‌آید. مبتنی بر محاسبات، میانگین حسابی مجموعه درایه‌های ماتریس فوق برابر با ۰.۸۹۱۷ می‌باشد. به منظور تشکیل ماتریس وقوع، تک تک درایه‌های موجود در ماتریس قضاوت دیفازی شده را با میزان حد آستانه مشخص شده مقایسه می‌نماییم. در صورتی که درایه مورد نظر بزرگتر یا مساوی این حد آستانه باشد در درایه نظیر در ماتریس وقوع عدد ۱ و در غیر اینصورت عدد صفر قرار می‌گیرد. مبتنی بر این رویکرد، ماتریس وقوع روش مدلسازی ساختاری تفسیری ماتریسی باینری (صفر و یک) می‌باشد. این ماتریس دروازه ورود به بخش نهایی و تشکیل ماتریس دسترس پذیری می‌باشد:

جدول ۵

ماتریس وقوع

اعتبار سنجی	ریسک	سیاست مالی	زیرساخت	سرمایه گذاری	شفافیت مالی	
۱	۱	۰	۱	۱	۰	شفافیت مالی
۱	۰	۰	۱	۱	۱	سرمایه گذاری
۰	۱	۰	۰	۰	۱	زیرساخت
۱	۰	۰	۱	۱	۰	سیاست مالی
۱	۰	۰	۰	۰	۰	ریسک
۰	۱	۰	۱	۱	۱	اعتبار سنجی

پس از تشکیل ماتریس وقوع، به منظور ساخت مدل ساختاری تفسیری می‌بایست مبتنی بر این ماتریس ماتریس دسترس پذیری اولیه شکل گیرد. ماتریس دسترس پذیری اولیه برابر است با جمع ماتریسی ماتریس وقوع و ماتریس همانی. به بیان دیگر، ماتریس دسترس پذیری اولیه همان ماتریس وقوع است با عناصر روی قطر اصلی یک. بدین ترتیب ماتریس دسترس پذیری اولیه شکل می‌گیرد:

جدول ۶

ماتریس دسترس پذیری اولیه

اعتبار سنجی	ریسک	سیاست مالی	زیرساخت	سرمایه گذاری	شفافیت مالی	
۱	۱	۰	۱	۱	۱	شفافیت مالی
۱	۰	۰	۱	۱	۱	سرمایه گذاری
۰	۱	۰	۱	۰	۱	زیرساخت
۱	۰	۱	۱	۱	۰	سیاست مالی
۱	۱	۰	۰	۰	۰	ریسک
۱	۱	۰	۱	۱	۱	اعتبار سنجی

تشکیل مجموعه ورودی، خروجی، مشترک و سطح بندی؛ در این مرحله با استفاده از ماتریس دسترس پذیری نهایی، مجموعه ورودی، خروجی و مشترک به دست می‌آید. مجموعه ورودی برای هر عامل، ستون آن عامل و مجموعه خروجی برای هر عامل سطر آن عامل می‌باشد. به بیان دیگر، مجموعه عوامل اثرپذیر از عامل مجموعه خروجی و مجموعه عوامل اثرگذار بر عامل مجموعه ورودی را شکل می‌دهند:

جدول ۷

سطح بندی مولفه‌های شناسایی شده در تحقیق

ردیف	عوامل	ورودی	خروجی	مشترک	سطح
۱	شفافیت مالی	۱،۲،۳،۶	۱،۲،۳،۵،۶	۱،۲،۳،۶	دوم
۲	سرمایه گذاری	۱،۲،۴،۶	۱،۲،۳،۶	۱،۲،۶	دوم
۳	زیرساخت	۱،۲،۳،۴،۶	۱،۳،۵	۱،۳	سوم
۴	سیاست مالی	۴	۲،۳،۴،۶	۴	پنجم
۵	ریسک	۱،۳،۵،۶	۵،۶	۵،۶	اول
۶	اعتبار سنجی	۱،۲،۴،۵،۶	۱،۲،۳،۵،۶	۱،۲،۵،۶	چهارم

بر اساس یافته‌های تحقیق مشاهده می‌شود که سطح اول شامل مدیریت ریسک، سطح دوم شامل سرمایه گذاری و شفافیت مالی، سطح سوم شامل زیرساخت، سطح چهارم شامل اعتبار سنجی و سطح پنجم شامل سیاست‌های مالی می‌باشد.

پس از انجام محاسبات مربوط به مدلسازی ساختاری تفسیری فازی و دستیابی به ماتریس دسترسی نهایی و مدل سطح بندی شده موانع در زمینه سطح اثرگذاری این موانع و اثرات مستقیم و غیرمستقیم موجود مابین آن‌ها، گام بعد به عنوان گامی تکمیلی برای مدلسازی ساختاری نفسیری، به دنبال دسته بندی عوامل در قالب میزان اثرگذاری و اثرپذیری درونی آن‌ها بر یکدیگر می‌باشد. هدف از این تحلیل ترسیم نمودار قدرت نفوذ - وابستگی موانع، از روی ماتریس دسترس پذیری نهایی و تجزیه و تحلیل آن می‌باشد. در این مرحله عوامل در چهار گروه طبقه بندی می‌شوند: عوامل خودمختار، پیوندی، وابسته و نفوذی.

عوامل در قالب این چهار دسته با توجه به سطح اثرگذاری و اثرپذیری آن‌ها طبقه بندی شده و بدین ترتیب می‌توان دید جام عتری در زمینه اثرات مستقیم و غیرمستقیم درونی این عوامل به دست آورد. بدین منظور در این تحلیل از ماتریس دسترس پذیری نهایی که شامل اثرات مستقیم و غیرمستقیم موانع بر یکدیگر می‌باشد استفاده شده است.

جدول ۸

ماتریس نفوذ و وابستگی

شفافیت مالی	سرمایه گذاری	زیرساخت	سیاست مالی	ریسک	اعتبار سنجی	نفوذ
۱	۱	۱	۰	۱	۱	۵
۱	۱	۱	۰	۰	۱	۴
۱	۰	۱	۰	۱	۰	۳
۰	۱	۱	۱	۰	۱	۴
۰	۰	۰	۰	۱	۱	۲
۱	۱	۱	۰	۱	۱	۵
۴	۴	۵	۱	۴	۵	

در ادامه عوامل براساس قدرت نفوذ و قدرت وابستگی خود می‌توانند در چهار دسته خودمختار، وابسته، پیوندی و نفوذی قرار بگیرند.

بر اساس نتایج تجزیه و تحلیل میک مک می‌توان عوامل را به چهار دسته تقسیم نمود:

جدول ۹

دسته بندی عوامل بر اساس تحلیل میک مک

عوامل	خودمختار	نفوذی	وابسته	پیوندی
شفافیت مالی				*
سرمایه گذاری				*
زیرساخت			*	
سیاست مالی		*		
ریسک			*	
اعتبار سنجی				*

بر اساس یافته‌ها مشاهده می‌شود که عوامل شفافیت مالی، سرمایه گذاری و اعتبار سنجی از عوامل پیوندی، عوامل زیرساخت و ریسک از عوامل وابسته و سیاست‌های مالی از عوامل نفوذی می‌باشند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر، شناسایی معیارهای مؤثر بر عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تأکید بر کارآفرینی بود. نتایج نشان داد که مقوله‌های اصلی مدل شامل اعتبارسنجی، زیرساخت، سیاست مالی، سرمایه گذاری، ریسک و شفافیت می‌باشد. این نتایج موافق با یافته‌های پیشین ([Shiyuti et al., 2021](#); [Tamizifar et al., 2023](#); [Le & Ikram, 2022](#); [Moradi & Bayat, 2024](#); [Shababi, 2023](#)) بوده است. اعتبارسنجی بانک‌ها برای حمایت از کسب و کارهای کوچک نقش بسیار مهمی جهت جلوگیری از ریسک نکول می‌باشد. مؤسسه‌های مالی، از قبیل بانک‌ها، در اعتبارسنجی این نوع کسب‌وکارها به منظور تخصیص اعتبار، مشکلات مختلفی دارند. بانک‌ها و مؤسسه‌های مالی برای شناسایی گیرنده تسهیلات و تعیین ارزش وثیقه لازم، از مدل‌های مختلف امتیازدهی اعتباری استفاده می‌کنند. SMEs از نظر مدیریت داده‌های مالی در مقایسه با شرکت‌های بزرگ، سازماندهی نشده تلقی می‌شوند؛ از این رو ارزیابی ریسک اعتباری فقط بر اساس داده‌های مالی، نگرانی‌های متعددی در خصوص نحوه بازپرداخت تسهیلات توسط کسب‌وکارهای کوچک و متوسط ایجاد می‌کند ([Moradi & Bayat, 2024](#)). باتوجه به اینکه صنعت بانکداری از کدام شرکت‌ها حمایت کند (صنایع مزیت دار) و اعتبارات بدهد تا با ریسک نکول مواجه نشود موضوع عملکرد مالی برای حمایت صنعت بانکداری از کسب و کارها مطرح شده است. انتخاب رویکرد افزایش عقود مبادله ایی کوتاه مدت با هدف افزایش سرعت گردش پول، اعطای تسهیلات خرید دین و اعتبار در حساب جاری، تعهدات ضمانت نامه‌های بانکی، اعتبارات اسنادی دیداری و مدت دار و تامین مالی زنجیره تامین از طریق اوراق گام به منظور کاهش بهای تمام شده پول و افزایش درآمدهای غیر مشاع بانک، اولویت تسهیلات به شرکت‌ها دارای رتبه بندی A و B سامانه رتبه بندی ایرانیان، در کنار سایر روش‌های اعتباری سنجی بسیار مهم می‌باشد. در حال حاضر بانک‌ها برای اعطای تسهیلات و ارائه خدمات تعهدات به شرکت‌ها شاخص‌هایی مانند نسبت مالکانه، بررسی صورت‌های مالی در سه سال گذشته، تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی، میزان درآمد در سه دوره گذشته، ظرفیت‌های اعتباری و مانند این‌ها را در نظر می‌گیرند.

زیرساخت‌ها و امکانات کسب و کارها برای تأمین مالی از موارد مهم دیگر است. علیرغم اهمیت بخش بنگاه‌های کوچک و متوسط، شواهد موجود حاکی از آن است که این بنگاه‌ها هنوز به خدمات و محصولات مالی دسترسی کافی ندارند. در نظرسنجی‌های صورت گرفته در سطح جهان از جمله نظرسنجی بنگاه‌های بانک جهانی، بنگاه‌های کوچک و متوسط اظهار کرده اند که بزرگترین موانع آن‌ها برای رشد و

شکوفایی عبارتند از هزینه تامین مالی و دسترسی به آن. گرچه شدت این محدودیتها در کشورهای در حال پیشرفت بیشتر است، اما تقریباً در تمامی کشورهای دنیا موانع مهمی برای رشد محسوب می‌شوند. در کشورهای با درآمد پایین، تقریباً نیمی از شرکت‌های کوچک و متوسط اعلام کرده‌اند که مشکلات تامین مالی، آن‌ها را به شدت محدود کرده است.

سیاست‌های مالی بانک می‌تواند در حمایت از کسب و کارهای کوچک نقش داشته باشد. با توجه به وثائقی که بانک‌ها برای ارائه تسهیلات به این بنگاه‌ها دریافت می‌کنند، معمولاً آن‌ها نمی‌توانند به این منابع دسترسی آسان و ارزان داشته باشند. زیرا بانک‌ها اغلب ترجیح می‌دهند با صنایع بزرگ که تولیدات آن‌ها تأمین شده است، وارد معامله و وام‌دهی شوند و تولیدکنندگان کوچک که معمولاً آینده قابل تضمینی نداشته و احتمال ورشکستگی بالایی دارند، چندان از طرف بانک‌های تجاری مورد حمایت قرار نمی‌گیرند و میزان وام پرداختی به آن‌ها بسیار پایین است و این واحدهای کوچک صنعتی تنها بعد از مستحکم کردن موقعیت خود در صحنه تولید و جلب اعتماد مشتریان است که بانک‌ها و موسسات مالی حاضر به مشارکت مالی با این واحدهای کوچک تولیدی می‌شوند.

سرمایه گذاری فاکتور دیگر مهم در حمایت مالی بانک از بنگاه‌های کوچک و متوسط می‌باشد. حمایت از تولید یکی از اهداف سیستم بانکی است، اما حمایت از تولید نیازمند مطالعه چالش‌ها و تنگناهای آن می‌باشد تا بر اساس آن بتوان یک برنامه عملیاتی جهت رفع این چالش‌ها و تنگناها تدوین و پیشنهاد نمود. یکی از تنگناهای موجود، تأمین مالی تولید است. در واقع یکی از ملزومات اولیه و پیش‌نیازهای اصلی برای قرار گرفتن در مسیر توسعه، تأمین و تخصیص سرمایه و منابع مالی به شکل مطلوب است که در این راستا بانک‌ها نقش بسیار حساس و مهمی را در اقتصاد کشور بر عهده دارند (Sadegh Khani & Ramazani, 2021).

ریسک و مدیریت آن بخصوص از طرف بانک‌ها یکی از مهم‌ترین فاکتورها برای حمایت‌های مالی می‌باشد. بانک‌ها، نقش قابل توجهی در انتقال منابع مالی به صنایع و توزیع آن در اقتصاد و همچنین رشد و ثبات مالی دارند. نظام بانکی خوب، می‌تواند بحران‌های مالی در اقتصاد را جذب کند و زمینه‌ای برای قوی تر کردن سیستم اقتصادی کشور را فراهم کند. امروزه بانک‌ها در کشورهای پیشرفته به عنوان رهگشا، مشاور حرفه‌ای، متخصص در افزایش منابع مالی شرکت‌ها و جمع‌آوری و تبادل اطلاعات لازم برای مشتریان خود عمل می‌کنند و از موتورهای محرک اقتصادی هر کشور محسوب می‌شوند و این امر سبب شده تا فضای رقابتی تنگاتنگی میان آن‌ها برقرار شود. در واقع بانک با عملیات خود موجبات انتقال منابع را از اشخاصی که به علل مختلف مانند فقدان دانش و تخصص، کمبود سرمایه و ترس از ریسک سرمایه‌گذاری، نمی‌خواهند یا نمی‌توانند در فعالیتهای اقتصادی مشارکت نمایند، به اشخاصی را فراهم می‌سازد که برای سرمایه‌گذاری به منابع مالی محتاج‌اند و از آنجایی که هدف بانک تجاری، کسب سود است، طبیعی است بانک باید منابع را هر چه ارزان‌تر قیمت‌تر جذب کرده و با حداکثر نرخ سود به متقاضیان تسهیلات دهد. از این رو، هدف اولیه و اساسی بانک مانند سایر سازمان‌های انتفاعی، حداکثر کردن ثروت صاحبان آن می‌باشد (Khoshtinat et al., 2021).

با توجه به اینکه نتایج نشان داد مدل پارادایمی عملکرد مالی صنعت بانکداری برای حمایت از کسب کارهای کوچک و متوسط (SMEs) با تاکید بر کار آفرینی در بانک ملت شامل مولفه‌های اصلی اعتبارسنجی، زیرساخت، سیاست مالی، سرمایه‌گذاری، ریسک و شفافیت می‌باشد، پیشنهاد می‌گردد که برای افزایش کارآفرینی از طریق توسعه حمایت از کسب و کارهای کوچک و متوسط، استانداردهای اعتبارسنجی بانک‌ها رعایت گردد و به دور از هر گونه اتکا بر روابط خارج از سازمانی کسب و کارهایی که با حمایت مالی خوب می‌توانند توسعه پیدا کنند را بانک‌ها پیدا کرده و با بررسی شفافیت‌های حرفه‌ای و مالی آن‌ها، و در نظر گرفتن ریسک موجود، سیاست‌های حمایتی خود را به طرف آن‌ها سوق دهند.

بر اساس نتایج مشخص شده است که سطح اول شامل مدیریت ریسک، سطح دوم شامل سرمایه گذاری و شفافیت مالی، سطح سوم شامل زیرساخت، سطح چهارم شامل اعتبار سنجی و سطح پنجم شامل سیاست‌های مالی می‌باشد. بر اساس یافته‌ها مشاهده می‌شود که عوامل شفافیت مالی، سرمایه گذاری و اعتبار سنجی از عوامل پیوندی، عوامل زیرساخت و ریسک از عوامل وابسته و سیاست‌های مالی از عوامل نفوذی می‌باشند.

اطلاعات از منبعی واحد بدست آمده است و تعمیم آن‌ها به مناطق دیگر جای احتیاط دارد. پیشنهاد می‌گردد که مطالعات آینده در این زمینه به صورت مقایسه‌ای در مورد چندین بانک و ابعاد مختلف آن صورت گیرد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاقی

در این پژوهش تمامی اصول و موازین اخلاقی مربوط به پژوهش و نشر رعایت گردیده است.

شفافیت داده‌ها

داده‌ها و مآخذ پژوهش حاضر در صورت درخواست از نویسنده مسئول و ضمن رعایت اصول کپی رایت ارسال خواهد شد.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

References

- Atsede, W., & Brychan, T. (2018). *Financial Entrepreneurship for Economic Growth in Emerging Nations*. IGI Global. <https://www.igi-global.com/book/financial-entrepreneurship-economic-growth-emerging/178208>
- Babayi Feshani, M., Khozin, A., Ziae, B., & Ashrafi, M. (2020). Designing a financial ecosystem model for technological entrepreneurship in knowledge-based businesses (Case study: Information and communication technology sector). *Accounting and Auditing Research Journal*, 12(48), 177-192. https://www.iaaaar.com/article_128234.html?lang=en
- Covin, J. G., Rigtering, J. C., Hughes, M., Kraus, S., Cheng, C. F., & Bouncken, R. B. (2020). Individual and team entrepreneurial orientation: Scale development and configurations for success. *Journal of Business Research*, 112, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.02.023>
- Dima, B., Lobonț, O. R., & Moldovan, N. C. (2016). Does the quality of public policies and institutions matter for entrepreneurial activity? Evidences from the European Union's member states. *Panoeconomicus*, 63(4), 425-439. <https://doi.org/10.2298/PAN1604425D>
- Ganjali, Z., & Bagheri, R. (2020). The impact of entrepreneurial orientation on entrepreneurial behavior with the mediating role of entrepreneurial intention. *Entrepreneurship Development Journal*, 13(4), 521-540. https://jed.ut.ac.ir/article_80505.html

- Ghanbari, M., Zakeri, A., & Heidari-Dehouei, J. (2023). Determining the method of market entry for knowledge-based companies into foreign markets using multi-criteria decision-making techniques. *Scientific Research Journal of International Business Management*, 5(1), 123-146. <https://www.sid.ir/paper/966379/en>
- Harisandi, P. (2024). Creation of Micro Market Structure in MSMEs in Review of Social Entrepreneurship Involvement, Government Policy and Empowerment. *Kontigensi Jurnal Ilmiah Manajemen*, 12(1), 231-246. <https://doi.org/10.56457/jimk.v12i1.534>
- Joel, O. T. (2024). Entrepreneurial Leadership in Startups and SMEs: Critical Lessons From Building and Sustaining Growth. *International Journal of Management & Entrepreneurship Research*, 6(5), 1441-1456. <https://doi.org/10.51594/ijmer.v6i5.1093>
- Khelil, N. (2015). The many faces of entrepreneurial failure: Insights from an empirical taxonomy. *Journal of Business*, 13(5), 73-90. <https://doi.org/10.1016/j.jbusvent.2015.08.001>
- Khoshtinat, M., Taghavi Fard, M., & Nobari, N. (2021). Financial performance analysis of private banks in the country. *Quarterly Journal of Financial and Islamic Banking Studies*, 2(3), 113-138. https://jifb.ibi.ac.ir/article_49422.html?lang=en
- Kreiser, P. M., Kuratko, D. F., Covin, J. G., Ireland, R. D., & Hornsby, J. S. (2021). Corporate entrepreneurship strategy: extending our knowledge boundaries through configuration theory. *Small Business Economics*, 56, 739-758. <https://doi.org/10.1007/s11187-019-00198-x>
- Le, T. T., & Ikram, M. (2022). Do sustainability innovation and firm competitiveness help improve firm performance? Evidence from the SME sector in Vietnam. *Sustainable Production and Consumption*, 29, 588-599. <https://doi.org/10.1016/j.spc.2021.11.008>
- Meshulach, A., & Kedar-Levy, H. (2022). Resource Uncertainty and Sustainable Competitive Advantage: A Resource Base Theory Perspective. *SSRN*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.4025177>
- Moradi, M., & Bayat, A. (2024). Designing a model of antecedents of organizational entrepreneurship using interpretive structural modeling. *Quarterly Journal of Innovation and Value Creation*, 11(22), 185-204. <https://en.civilica.com/doc/1863918/>
- Oana-Ramona, L., Sorana, V., Alina, V., Florin, C., & Nicoleta-Claudia, M. (2021). The impact of good governance on entrepreneurship in terms of sustainable development. In *Contemporary Issues in Social Science* (Vol. 106, pp. 307-325). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S1569-375920210000106019>
- Ooghe, H., & De Prijcker, S. (2008). Failure processes and causes of company bankruptcy: a typology. *Management Decision*, 46(2), 223-242. <https://doi.org/10.1108/00251740810854131>
- Popa, S., Soto-Acosta, P., & Martinez-Conesa, I. (2017). Antecedents, moderators, and outcomes of innovation climate and open innovation: An empirical study in SMEs. *Technological Forecasting and Social Change*, 118, 134-142. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.02.014>
- Pramono, R., Sondakh, L. W., Bernarto, I., Juliana, J., & Purwanto, A. (2021). Determinants of the small and medium enterprises progress: A case study of SME entrepreneurs in Manado, Indonesia. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8(1), 881-889. <https://www.semanticscholar.org/paper/Determinants-of-the-Small-and-Medium-Enterprises-A-Pramono-Sondakh/949e1376e70ee678d8ce72fd6b831a22d501d953>
- Rezaei, R., & Hosseini, S. M. (2013). Designing a structural equation model for the development of organizational entrepreneurship in rural development cooperatives of Zanjan Province. *Entrepreneurship Development Quarterly Journal*, 6(4), 57-75. https://jed.ut.ac.ir/article_50798.html?lang=en
- Riviere, M., & Romero-Martínez, A. M. (2021). Network embeddedness, headquarters entrepreneurial orientation, and MNE international performance. *International Business Review*, 30(3). <https://doi.org/10.1016/j.ibusrev.2021.101811>
- Roy, P. K., & Shaw, K. (2021). A multicriteria credit scoring model for SMEs using hybrid BWM and TOPSIS. *Financial Innovation*, 7(1), 77. <https://doi.org/10.1186/s40854-021-00295-5>
- Sadegh Khani, S., & Ramazani, F. (2021). Credit risk and ranking of Bank Saderat Ilam customers using econometric methods and logistic regression model. Eighth National Conference on Economics, Management, and Accounting, Shirvan.
- Sarwoko, E., & Frisdiantara, C. (2016). Growth determinants of small medium enterprises (SMEs). *Universal Journal of Management*, 4(1), 36-41. <https://doi.org/10.13189/ujm.2016.040105>
- Shababi, H. (2023). Presenting a model of factors influencing external financing for innovation in small and medium enterprises using meta-synthesis methodology. *Science and Technology Policy Quarterly*, 12(2), 25-44. https://stpl.ristip.sharif.ir/article_22408.html?lang=en
- Shiyuti, H. A., Zainol, F. A., & Ishak, M. S. I. (2021). Why business fail? A thematic review analysis on SMEs. *The Journal of Management Theory and Practice (Jmtp)*, 2(2), 1-11. <https://doi.org/10.37231/jmtp.2021.2.2.98>
- Sojoudi, S., & Jalili, A. (2023). Islamic financing for small and medium-sized enterprises: Challenges and solutions. *Scientific Quarterly of Islamic Economics and Banking*(39), 33-53. <https://mieaoi.ir/article-1-1274-en.html>

- Tamizifar, M., Tohidi, M., & Shokri, M. (2023). Identifying and prioritizing strategies to improve access of small and medium enterprises to banking services in Iran. *Entrepreneurship Development Journal*, 15(4), 627-639. https://jed.ut.ac.ir/article_89931.html?lang=en
- Wales, W., Gupta, V. K., Marino, L., & Shirokova, G. (2019). Entrepreneurial orientation: International, global and cross-cultural research. *International Small Business Journal*, 37(2), 95-104. <https://doi.org/10.1177/0266242618813423>
- Zimmermann, V. (2020). Innovation and Investment Finance in Comparison. In *Contemporary Developments in Entrepreneurial Finance: An Academic and Policy Lens on the Status-Quo, Challenges and Trends* (pp. 59-79). https://doi.org/10.1007/978-3-030-17612-9_3